Ir a la versión castellana
.doc .htm .pdf

Versió catalana
.htm .doc

In memoriam

José Ignacio González Faus

(1933 – 2025)

Segueix els dos consells meus:
Deixa els links per a una segona volta
No tots els links t'han d'interessar

…que de jove i brillant professor de clàssiques i de cristologies
ha acabat aquests darrers anys convertit en "*un ladrón de fotos*".

Sempre t'he considerat com el millor "*professor*" que he tingut, recalcant la paraula "*professor*" per no confondre-la amb la de "*mestre*".

"*Professor*" a les nostres joventuts, quan tu, amb uns vint-i-cinc anys, intentaves ensenyar llatí i grec a uns més joves jesuïtes d'uns 19 anys que fèiem el primer de juniorat a Raymat. La veritat és que el grec, proporcionalment parlant, em va anar millor que el llatí.

Potser, gràcies a aquest grec, quan passats uns anys, al meu torn dels vint-i-cinc, em van enviar a Raymat, com a "*formador de los nuestros*", vaig demanar les classes de grec als novicis. I no només perquè eren dues hores setmanals. Potser les hores més ben perdudes de la Companyia de Jesús. Pregunteu-li al Pep Baquer, l'únic que em queda d'aquella fornada, si quan prepara una homilia el primer que fa és anar al text grec del Nou Testament.

Més tard, "*professor*" de cristologia en el meu segon any de teologia (1968-69), i el teu primer de càtedra. Primer any vivint ja fora de Sant Cugat, poques classes em vaig saltar. Jo ja havia llegit, gràcies a un bon regal del Joan Cornet, l'*Honest to God* del bisbe Robinson, l'havies llegit tu? Més tard, el 1974, publicaries el teu llibre, *LA HUMANIDAD NUEVA. ENSAYO DE CRISTOLOGÍA*, en dos volums (*Cristología bíblica* i *La dogmática cristológica*). Puc considerar oportuna aquesta publicació de l'any 1974, malgrat que en ella no trobessin ressò qüestions que ja es discutien.

L'any 1977 es va publicar a Anglaterra *THE MITH OF THE GOD INCARNATE* (*El mite del Déu encarnat*), un conjunt d'articles de diversos autors de l'església anglicana (teòlegs, exegetes, especialistes en Nou Testament). Segons John Hick, teòleg presbiterià de Birmimghan, que havia estat l'editor del llibre de 1977, i que setze anys més tard (1993) retorna a estudiar el tema en el seu llibre *THE METAPHOR OF GOD INCARNATE. CHRISTOLOGY IN A PLURALISTIC AGE*, publicat en versió castellana (*La metáfora del Dios encarnado. cristología en una época pluralista*) per l'editorial ABYA-YALA (Quito - Ecuador) l'any 2004.

> La principal tesi del llibre (que Jesús no havia ensenyat mai que ell fos el Déu encarnat i que aquesta idea havia estat una invenció de l'església) no era res nou: ja era una cosa coneguda i acceptada en els cercles cristians de la investigació teològica i bíblica. El que era nou era l'acceptació pública d'aquesta tesi per diversos membres importants del "stablishment" de l'església anglicana. I era també una novetat la reivindicació de què la doctrina de l'encarnació demanava una discussió pública.

La "***nueva edición renovada***" del teu llibre l'any 2016 potser ja feia més mal que bé.

Ara recordo el retret que una amiga, una monja de Jesús-Maria, a qui ara acostumo a visitar en el seu alzheimer, em va fer quan vaig gosar fer una **crítica al llibre del Pagola**:

> Pues me parece muy arriesgado que opines sin haber leído el libro. En estas condiciones no tienes derecho decente a hablar o escribir.

És veritat. Tampoc no he llegit aquesta "***nueva edición renovada***", però m'agradaria que algú, monja o no monja, em digués que ja no apareixen alguns paràgrafs de l'edició de 1974, per exemple aquest:

> Encarnación, Cruz y Resurrección no son sólo acontecimientos aislados, sino que, en cuanto hechos reales que son hechos-de-Dios, se convierten en categorías de lo real, y condicionan toda lectura cristiana de la realidad.

Si, sense haver-la llegit, he gosat dir que "*ja feia més mal que bé*" és perquè no em consta (almenys el nostre amic Isidre Ferreté, que sempre m'ha volgut tenir al corrent dels teus escrits, no m'ho ha fet saber) que hagis rebut cap "*monitum*" del Sant Ofici.

I per mi una "*cristologia*" que no hagi merescut una "*investigació*" per part de la Sagrada Congregació no em mereix, com ja ho tinc dit[1], cap garantia que arribi a donar resposta a la demanda del teu alumne (que ningú es pensi que era jo) de "*qué es lo que hemos de creer los cristianos de hoy*".

> A la primera part d'aquest alumne estic molt d'acord ("*Nos has expuesto lo que creyó san Pablo, y lo que creyó san Justino, y lo que creyeron los cristianos de antes*") i, en aquest sentit, seguiria recomanant el teu llibre. Ja t'he dit que eres un bon "*professor*".

La Sagrada Congregació no va poder dir res a John Hick, que parlava de "*metàfora*", perquè no era catòlic, però sí que es va ficar (amb la corresponent "***notificatio***") amb **Roger Haight**, catòlic i jesuïta, que utilitzava la categoria de "*symbol*" (i no la de "*hechos reales*") en el seu llibre "***JESUS, SYMBOL OF GOD***, de l'any 1999. Trotta el publica (***Jesús, símbolo de Dios***) l'any 2007.

No cal que et recordi noms d'altres jesuïtes, dels quals no cal dubtar en principi de la seva fe creient. D'alguns d'ells he parlat a la meva web, per exemple, de **Georges Morel**[2], de **Jacques Dupuis**... I em deixo un de qui parlarem més tard.

---

[1] Quan Gonzalo Haya m'aconsellava que incorporés la cristologia de Joseph Moingt, L'HOMME QUI VENAIT DE DIEU (traducció castellana), a la meva CATEQUESI SOBRE L'ERROR DEL DÉU ENCARNAT. Si ho vols veure…

[2] D'aquest, tenim el testimoni del seu deixeble, Jean Moussé, també jesuïta, el qual, donada la seva situació econòmica no va poder seguir les petjades del seu mestre, i va haver de mantenir-se a la Companyia, "*nourri, logé et blanchi*", fins a la seva mort (any 2003), segons referències de Bernard Baudelet, també jesuïta.

* * *

Potser no volies faltar al "*jurament anti-modernista*", vigent des de 1910 pel ***Motu Propio Sacrorum Antistitum*** de Pius X fins al juliol de 1967, ja en temps de Pau VI. No sé si el faries, ja que vas començar a ensenyar el curs 1968-69, però **la nova fórmula** establerta per la Congregacio de la Doctrina de la Fe t'obligava a creure i professar "*un únic Senyor, Fill unigènit de Déu…, Déu veritable de Déu veritable… que per la nostra salvació baixà del cel, i por obra de l'Esperit Sant s'encarnà de Maria, la Verge… i es féu home*" i també t'obligava a "*acceptar fermament totes i cadascuna de les coses… afirmades i declarades pel magisteri ordinari… tal com són proposades per l'Església***"**.

Molt a pit et prendries aquesta *nova fórmula* quan anys després, davant de qüestions "*acuciantes*" ("*para muchos, no para mí*"), deixaves "*la palabra tranquilamente a la fe de la iglesia expresada en su función magisterial*" o en les que "*simplemente me remito a la fe de la iglesia*" (***Acceso a Jesús***, pág. 66-67). És un llibre de 1978, i no sé fins a quan vas viure en aquest "*tranquilamente*" i en aquest "*simplemente*". Jo sí que visc "*tranquilamente*" i "*simplemente*", perquè em penso que el que alguns van dir del personatge històric de l'emperador August, altres ho van dir de la suposada figura històrica de Jesús (i no afegeixo "*de Natzaret*", perquè l'expressió "*Jesús de Natzaret*" (Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ) només surt en el Nou Testament grec 3 vegades (Mt 21, 11; Jn 1, 45 i Ac 10, 38) i no els 16 cops de la *Bíblia Catalana Interconfessional*.

Si ho vols comprovar…

¿Ja saps que Orígenes, que es dedicava a fer "*senderisme*" per -tal com ell diu- "*visitar els llocs per aprendre per investigació sobre les anades i vingudes de Jesús i dels seus deixebles i dels profetes*", no va trobar Natzaret?

Les ignoràncies d'Orígenes

* * *

Sempre t'he estat agraït per dues lectures aconsellades.

Què fer durant totes unes "*vacaciones menores*" a Sant Cugat? Jo havia fet el primer de filosofia i possiblement la major part dels companys s'apuntaven, per passar aquell estiu, a l'"*English House*". Jo, ben conscient d'aquella dita "*Quod natura non dat, Salamanca non praestat*" em vaig quedar a Sant Cugat. Hi havia piscina, però una piscina n'omple tot un estiu. Què fer?

Vaig demanar-te consell. Vivint al mateix edifici (tu acabaries el segon de teologia), em va caldre demanar permís als superiors (la famosa "*separación de clases*"). I em vas recomanar el llibre de Yvez Calvez sobre Marx.

Aquests darrers anys he pogut escriure:

> A un altre del trio de "*la sospita*" (Karl Marx) l'he llegit i no l'he llegit, ja que el vaig llegir per persona interposada (**Jean Yves Calvez**): seguint consells de González Faus vaig dedicar un estiu (el de 1962 entre primer i segon de filosofia) a una lectura pausada (això és: resumint per escrit) de **EL PENSAMIENTO DE CARLOS MARX**, editat per Taurus el 1958, al cap de dos anys de la seva aparició original (**LA PENSÉE DE KARL MARX**). Hi hagué un temps en què em preguntava si dedicar-me a Marx o a Jesús: va guanyar el segon. No sé si alguns haguessin preferit que em dediqués al primer.

El segon consell va arribar uns quants anys més tard, quan ja treballava d'una manera estable a l'Hospital Joan XXIII, de la Seguretat Social de Tarragona. "*Amb dos anys de treball, pots viure tres*", criteri que alguns dels meus companys de Missió Obrera no volien entendre (*I això ho fan els teus companys de feina?*). El García-Nieto ho entenia (per aquelles teories de repartir el treball), però no arribava a entendre el fet d'anar a Bolívia per "*no fer res*", només "*per visitar amics i el meu germà*".

El "*no fer res*" volia dir que tindria moltes hores mortes. Com omplir-les? Aquí em vas ser més útil que l'amic Pep Vives: "***El hombre de hoy ante Jesús de Nazaret***" de **Juan Luis Segundo**, el jesuïta uruguaià, que més que *teòleg de l'alliberament* volia ser un *alliberador de la teologia*. Vas encertar, i això que potser no sabies que jo deia que anava a "*estudiar Calcedonia*".

Com me'l vas recomanar si ell no era dels que deixaven "*la palabra tranquilamente a la fe de la iglesia expresada en su función magisterial*", ni dels que "*simplemente me remito a la fe de la iglesia*".

Després del viatge podia escriure:

> Com humil homenatge a Juan Luis Segundo, a qui no he arribat a conèixer personalment, repeteixo -com dita per mi- l'aclaració que ell feia l'any 1985, en el seu llibre ***Teología de la liberación. Respuesta al Cardenal Ratzinger*:**
>
> > *Deseo dejar esto en claro desde el comienzo: entiendo que mi teología (es decir mi interpretación de la fe cristiana) es falsa si la teología del documento es verdadera o es la única verdadera.*
>
> I afegia:
>
> > *A fuer de sincero, si esa teología es justa y cabal, la mía, la que he formulado en mis libros desde hace casi veinticinco años, y practicado pastoralmente, es, por cierto, errada.*

El "*documento*" a què es refereix era la ***Instrucció sobre alguns aspectes de la Teologia de l'Alliberament*, de la Congregació per a la Doctrina de la Fe** (del 3 de setembre de 1984).

Aclaració que ben bé podríem repetir **després de la *Dominus Iesus*** (del 6 d'agost de 2000).

Moltes gràcies, doncs, per aquests dos llibres.

* * *

Gràcies que no puc donar-te per una tercera vegada que vaig acudir a tu.

Subject: Viaje Arupe Año 70
Date: Sat, 13 Jul 2002 14:35:27 +0200
From: Miquel Sunyol
To: González Faus

Querido Faus:

Eres un tanto escurridizo. El otro día te me escapaste por segunda vez.

La primera vez fue en el entierro del P. Riudor. Te vi y me dije: "*Lo saludarás después*". Y cuando este "*después*" llegó ya te habías desaparecido. Y el día de la reunión de "*antiguos alumnos*", también te vi en el claustro y me volví a decir: *"Lo saludarás ahora*", y cuando el "*ahora*" llegó, ya no estabas...

Más sentí tu ausencia en la comida en casa del Pepico Pallarés... De todas formas, entre el Pep Vives y yo nos acabamos el vino (que no era malo, por cierto). Espero que haya un segundo intento.

Ya supondrás que la faena de celador de un hospital de la Seguridad Social permite otras dedicaciones, algunas de ellas no remunerativas. Para distraerme me he decidido hacer de "*historiador*" y también dedicarme un poco al periodismo de la entrevista.

Vayamos a lo primero, a mi pasión por la historia. Permíteme que te copie lo que ya he mandado a otros, todos ellos de confianza:

> No sé si saps que, seguint les exhortacions de la Companyia, vaig decidir sumar-m'hi a les commemoracions festives del Dècim Aniversari Arrupe. Les meves moltes ocupacions (i altres raons) m'han ocasionat un cert retard.
>
> La meva humil contribució seria "*Missió Obrera i la visita a Franco de l'Arrupe*". No crec que el tema escollit t'estranyi.
>
> M'agradaria "enquadrar" bé el tema. He aprofitat un treball, publicat a Estudios eclesiásticos del Alvarez Bolado sobre la història de la Companyia a Espanya del 36 al 89, la relació del viatge feta pel Manuel Alcalá i el que he trobat en els diversos *Serveis Informatius* de les Províncies.
>
> "Enquadrar" bé el tema també vol dir fer veure que Missió Obrera no va ser l'únic grup que va reaccionar (no va ser cosa de quatre arreplegats!!).
>
> Les meves investigacions m'han assabentat que el 10 de febrer del 70 firmes, entre uns quants més, una carta dirigida al P. Arrupe para "*exponerle*

algunas sugerencias que puedan servir, a nuestro parecer, para disminuir dichos riesgos y facilitar, así, un resultado más positivo del hecho de su viaje".

¿Podries tenir còpia d'aquesta carta? ¿Recordes si va ser contestada pel General o per algun dels seus subalterns?

Suposo que seria això segon, perquè el 16 de febrer torneu a la càrrega escrivint una nova carta, però aquesta vegada hi poseu un "*soli*": "*Traducimos la angustia de tantos jesuitas y de cristianos de España a los que asustan los efectos que, sin pretenderlo, puedan seguirse de su visita que será manejada en un sentido a pesar de todos, de Ud. y de nosotros*".

Després ja vaig veure que la teva signatura no figurava en aquestes dues cartes dels que jo vaig anomenar els VIP o "*la flor i nata dels jesuïtes de la Província Tarraconense*".

¿Qui podria tenir còpia d'aquestes cartes i de les respostes?

¿Podries recordar la "gènesi" d'aquestes cartes? ¿Ho preferiries fer-lo breument per escrit o en diàleg? Jo penso que un dels serveis que la vostra generació pot fer a la universal Companyia és "*fer memòria*", doncs "*un poble sense memòria és un poble sense futur*". El servei que jo faré a la Companyia serà el més humil d'"*escriba*".

También veo tu firma en la carta ya más colectiva (del sector universitario) a Pedro Arrupe.

Eres de los que han hecho pocas mudanzas de vivienda. Es posible que papeles guardados algún día sigan, después de muchos años, en el mismo cajón o en la misma carpeta (anteriores al 70 son mis apuntes de tus clases de cristología que, a pesar de más cambios de vivienda, sigo guardando en una carpeta)... Agradeceré, pues, todo documento sobre este tema...

Vayamos ahora a la segunda parte, a mi nueva faceta de periodista. ¿No me negarás una entrevista, no? No sería la primera que concedes...

La entrevista puede consistir en tres preguntas, a las cuales contestas brevemente por escrito:

- El P. Arrupe pidió (por ejemplo, en su charla a los jóvenes en Valencia) que comprendieran sus razones ("*Vosotros sois los que debéis comprender*"). Entonces, en el año 70, ¿qué razones encontraste que justificaran para Arrupe su visita a Franco?

- Pasados ya un poco más de treinta años, ¿verías más razones? ¿Crees que era "*inevitable*" (paraula utilitzada per Alvarez Bolado[3]) la visita?

[3] "La entrevista de Arrrupe con el Generalísimo, que tenía "*carta de hermandad*" con la Compañía, era tan inevitable como previsible era el haz de cartas que el General recibe". He fet dos intents per poder consultar aquest "*haz de cartas*", però les portes de l'Arxiu Històric de la Companyia de Jesús s'han mantingut tancades "*a cal y canto*". No sé les presses de canonitzar-lo abans que s'obrin els arxius. Si en voleu saber més...

- ¿Había superado Arrupe los esquemas del "*nacional-catolicismo*", del cual la Compañía -a decir de Alvarez Bolado- había sido durante treinta años "*una fuerza emblemática*"?
- ¿Quieres añadir algo más?

Comprenderás que mi faena de "*escriba*" ganará calidad si va acompañada de comentarios de personas sensatas.

Ya sé que toco un "*tema maldito*". Es la expresión utilizada por Jesús Giménez después de revisar, para su tesina, todas las carpetas de Misión Obrera de los años 70-71.

> Después de esto y repasando mis carpetas en el 70 y 71 no hay ninguna mención al tema. Ni siquiera en los relatos históricos y revisiones del año en las asambleas. Como si se tratara de un tema maldito que nadie quiere hablar de ello. Se centran en la reunión del NABO y de ahí no salen.

Yo saqué la misma conclusión después de dos días de mirar las diversas carpetas de Misión Obrera guardadas en los archivos de Lauria. Y me pregunto si no debería pasar "*los trastos*" a Arturo Pérez Reverte... ¿Has leído "*La carta esférica*"?

Bueno, Chalo, dedícame un poco de tiempo...

Miquel

No hi ha resposta a aquest e-mail, ja que vaig fer-te una visita "*presencial*" a Sant Cugat. Recordo que vas intentar trobar algun paper, però d'aquí no vas passar, i això que alguna de les preguntes que et feia (Arrupe / Companyia de Jesús / nacional-catolicisme / Franco) podia entrar ben bé en l'àmbit de les teves preocupacions. Suposo que en aquell temps no sabies (jo tampoc ho sabia encara) que Arrupe estava considerat com un dels "***agents de la propaganda franquista***" en l'estranger, segons un article de Jorge García Ocón (***La restauración de la Compañía de Jesús bajo el régimen de Franco***) publicat a la revista **Miscelánea Comillas** (*Revista de Ciencias Humanas y Sociales*), una de les revistes de la Universidad Pontificia Comillas ICAI-ICADE (dels jesuïtes!!).

Certa saviesa de la vida tinc i sé que cal acceptar la vida tal com ve: vaig acceptar, amb molta pau interior, que jo no era una "*Pilar Rahola*", però potser si ara mires el llistat de "***La meva correspondència amb…***" et preguntis com és que no hi vas participar.

* * *

Ja sé que vas veure el meu "***IN MEMORIAM***" pel Pep Vives (ja en parlarem més tard), però no sé si vas llegir **el que vaig dedicar al Víctor Codina**, a on, parlant de temps molt passats, hi sorties de mig amagat.

El nostre amic, en Víctor Codina, en el seu llibre DIARIO DE UN TEÓLOGO DEL POSCONCILIO. ENTRE EUROPA Y AMÉRICA LATINA **(2013), parlava d'"*Una carta profética y provocadora*". No era una carta teva, ni del Casàldaliga ni del Boff; era una carta meva que, escrita per la Pasqua del 87, encara era recordada. Però com el Víctor em feia dir "*tonteries*" ("***que en substancia viene a decir que toda la problemática***

de la justicia y de la liberación corresponden al siglo XIX y que los desafíos teológicos de hoy y del futuro van por otra línea: secularización, increencia, diálogo con la ciencia y tecnología, con las religiones"), em vaig veure obligat **a donar-li una resposta**.

Li recordava que era una carta que jo havia escrit al Rafa Yuste (saps qui era?), un jesuïta d'Andalusia, dels de Missió Obrera, que feia camí cap a Nicaragua. Era "***Carta a otro que se va***", que si no l'has llegida mai, encara la podries llegir.

Així escrivia jo al Víctor Codina:

> Al principi de la carta li explicava al Rafa que la idea d'escriure-li m'havia vingut després de llegir coses del Marià Corbí i li feia una breu presentación d'en Marià:
>
> > El Mariano es uno de los miembros del *Instituto Científico Interdisciplinar*, que en sus principios quería mantener un diálogo abierto entre las diferentes ciencias, incluidas las teológicas. Me parece que un buen día (no sé muy bien por qué) los teólogos (los "*progres*" de Sant Cugat) se retiraron del diálogo.
> >
> > El otro día, en las *Orientaciones de la Provincia*, leí que daban un margen de un año al Instituto Interdisciplinar antes de cerrarlo.
> >
> > Ya sabes que los catalanes somos gente práctica, y es verdad que es tonto subvencionar preguntas que nadie quiere (o puede o sabe) contestar. Aquí hemos preferido subvencionar a *Cristianisme i Justícia* que, en vez de preguntas, da respuestas (quizás respuestas a preguntas que aquí la gente ya no se pone, aunque sean a partir de problemas bien reales).
>
> En aquell temps, em sembla, només podia sospitar que tu series un dels "progres" de Sant Cugat. L'any passat, amb motiu de participar, amb un breu escrit (*Mistagogs i catequistes*), en l'homenatge a Marià Corbí ("MÁS ALLÁ DEL TSUNAMI CULTURAL"), em van arribar papers d'aquell temps que un amic, Domingo Melero, tenia guardats. I podia afegir aquesta nota a peu de pàgina:
>
> > Ara, gràcies a documents que m'han arribat darrerament, ja en sé quelcom més. Per al seminari (*Epistemología de la religión y teología*) del curs 1978-79 es retiren dos dels tres que constaven com "*teólogos sistemáticos*" (els seus noms, ara coneguts, no m'obliguen a suprimir l'adjectiu "*los progres*"). Coincideixen bastant (¿massa potser?) en les raons adduïdes. Un d'ells diu: "*Teológicamente me encuentro en un universo que a mí me resulta viejo y ya superado para mí: es el mismo problema del protestantismo liberal de la izquierda bultmaniana y de otros mil fenómenos que yo formularía así (y que son típicos de todas las épocas de crisis): reducción del cristianismo a la experiencia religiosa*". I l'altre diu: "*Desde el punto de vista teológico me parece un reduccionismo de la fe cristiana, típico de posturas teológicas ya antiguas y superadas (vg. Evagrio Póntico, protestantismo liberal, corrientes modernistas, los "neopaganos" de hoy)*".

Ja saps que soc un noi prou discret i així evitava dir els noms, però ara el teu DIARIO DE UN TEÓLOGO em permet dir que el segon eres tu (el primer no és massa difícil d'imaginar qui pot ser).

Oi que eres tu el primer d'aquests dos "*progres*"? La vostra retirada donava peu a què Carles Comes es queixés de "*no haber podido encontrar ni entre sus compañeros ni en el conjunto del mundo eclesiástico un grupo dispuesto a descender hasta donde los fundamentos se tambalean ni, por tanto, urgido a construir creativamente desde las ruinas*". Ja que "*en el fondo no se tolera que se resquebrajen los fundamentos ni hay la disposición de acometer arriesgadamente la oscura aventura de volver a construir lo que parece haberse hundido*".

Ara, quan li he demanat que recordés ho ha tornat, reconeixent que "*des de llavors ha plogut molt i hauria de matisar molt*", a repetir-lo:

> Arribats en aquest punt, seguir construint volia dir demanar ajut als teòlegs tipus [donada la meva discreció no poso noms, algun dels citats encara viu], perquè amb els resultats obtinguts per nosaltres ajudessin a construir les formulacions cristianes del moment.
>
> Jo en vaig treure la conclusió que hauria de ser massa per a ells tombar el que constituïa la matèria de la seva vida i del seu ensenyament. Per tant, no vam continuar.
>
> Ara veia que els jesuïtes no serien els qui agafarien la torxa. Per tant, ara era inútil quedar-me en la Companyia.

* * *

Si ja has llegit el meu "IN MEMORIAM" del Víctor Codina, hauràs vist que ell, en recordar aquells temps del viatge de l'Arrupe a Espanya, en què ell era el responsable dels jesuïtes estudiants i que afavoria que nosaltres visquéssim "*en pisos*" fora de Sant Cuagt, es queixava que "*faltaven superiors*", jesuïtes que volguessin acompanyar a jesuïtes més joves en aquesta recerca d'una nova vida religiosa.

Creus que es podia queixar de tu? Nosaltres, el meu grupet, el primer grup d'estudiants de teologia que va anar a viure a un pis ("*per treballar i estudiar*"), vam tenir al Pepe Messa, a qui ja he agraït en un "IN MEMORIAM" el seu acompanyament, agraiment que no em van deixar manifestar-lo públicament a la missa funeral celebrada a l'església de Casp.

Si vols veure la meva reacció...

* * *

A finals de 1997 amb motiu d'una enquesta preparatòria d'una reunió de jesuïtes (del grup que s'anomenava Missió Obrera) vaig reunir en un quadernet trossos de correspondència meva amb altres jesuïtes.

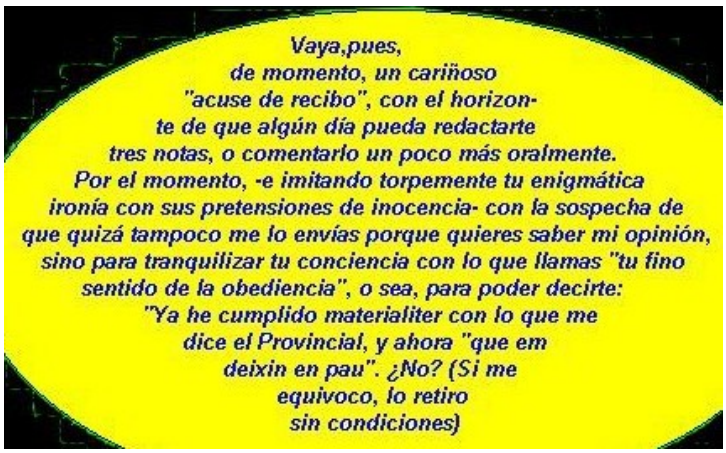
Aquesta "*enquesta preparatòria d'una reunió*" havia tingut aquí, a Catalunya, una reunió per preparar l'enquesta, reunió que no va deixar de tenir el seu interès. Així escrivia al Ramon Alaix el 8 de febrer del 1997:

> Et prometia uns comentaris sobre la darrera reunió de Missió Obrera de Catalunya. El tema era preparar una espècie de qüestionari de cara a la reunió oficial de cada any de tot l'estat, el tema de la qual serà l'espiritualitat i teologia de la Missió Obrera, la nostra, la que realment tenim o hem anat tenint. Jo vaig proposar qüestions sobre Déu, en la línia de si considerem o creiem si Déu és un ésser personal, algú que ens pot interpel·lar personalment, algú que pot intervenir a la nostra història, a la petita de cadascú de nosaltres com a la gran història de tots plegats... De fet, són preguntes que estan a la bíblia i que la bíblia deixa sense contestar, o que en algun lloc contesta d'una manera i en altres llocs contesta d'una altra manera. Tot això ja ho deia von Rad. I també proposava incloure una pregunta sobre Jesús: com afirmem avui dia la seva divinitat, què és per nosaltres un Déu encarnat, un Déu-fet-home-per-nosaltres. L'N.N. [no cal posar el nom, fàcil d'endevinar, només pot ser un de dos] va millorant perquè ja no salta de seguida, i va esperar que altres parlessin, i quan li va tocar ja va començar dient que no li semblava bé incloure aquestes preguntes perquè només servirien perquè es lluïssin els que tenen temps per llegir llibres. Ja pots suposar que jo sí que vaig saltar tot seguit i vaig dir el que em va semblar el més apropiat en aquells moments.
>
> Ara resulta que allò tan maco de sant Anselm, de la *fides quaerens intellectum* només serveix per lluir-s'hi aquells que tenen temps per llegir. Em penso que hi ha molta por de buscar, de cercar el sentit de la nostra fe, o, millor, d'allò que ens hem acostumat o que ens han acostumat a repetir.
>
> Encara ara estic admirat de què una persona, que diu que fa pregària, pugui pensar que preguntar-se si Déu és un ésser personal o si intervé a la nostra petita història de cada dia són coses d'intel·lectuals que no sabem com passar el temps.

Aprofitant que un "386" i una Canon BJ-200 et convertien en un potencial editor, vaig editar el "*quadernet*", per a repartir-lo entre amics i amigues. Vaig fer una tramesa per correu (no crec que superés els vint exemplars) com manera d'agrair a tots aquells que al llarg dels anys -i cadascú a la seva manera i als seus temps- m'havien acompanyat en el meu itinerari espiritual.

Tu hi entraves en aquests que "*a la seva manera i als seus temps*"…

Molts d'ells van tenir l'amabilitat de posar-m'hi quatre, cinc o sis ratlles.

Agraeixo el "*cariñoso acuse de recibo*", encara que mai em va arribar allò que deixaves en "*el horizonte*" ("*redactarte tres notas o comentarlo un poco más oralmente*"). I, naturalment, t'equivocaves, perquè aquí "*el Provincial*" no hi pintava res.

Altres no es van equivocar tant en els seus comentaris.

Tots aquests comentaris (els bons i els dolents) són els que vaig publicar a la meva primera web "*teològica-espiritual*", la del mes de maig de 1999, sota el títol *L'han llegit i han dit...*

* * *

I quina cara vas posar quan el Senyor t'envià el profeta Natan? "*Hi havia dos home; l'un era ric, l'altre, pobre*". Ara no venia pel cas d'"*una ovella petita que ell mateix havia comprat i criat*". Ara, temps de modernitat, venia pel cas d'"*una foto digitalitzada*", una de les primeres que *el pobre* havia fet. Et vas fer el despistat: "*Ho juro, l'home que ha fet això mereix la mort, no li ha dolgut gens ni mica això que ha fet*".

Sí, quina cara vas posar quan el profeta sentencià: "*Aquest home ets tu*"?

L'"*ovella petita*", ara foto digitalitzada, era el Pep Vives, ben repantigat en el balancí del menjador de casa meva.

Com vas gosar aquest sacrilegi? Posar aquesta foto a *Catalunya Cristiana*...

Sense dir d'on l'havies extret, ni qui l'havia feta, ni a on estava feta…

Si haguessis "*robat*" no només la foto, sinó tot l'escrit, el profeta t'hagués perdonat pel bé espiritual que els lectors de *Catalunya Cristiana* reberien.

Pep Vives, gernà gran…

* * *

I ara, "*a buen entendedor, pocas palabras bastan*".

En un dels meus darrers correus al Jaume Botey, un del desembre del 2017: "*Suposo que ja has vist unes declaracions del González Faus..*".

Ningú no esperava que fossis un dels **36 jesuïtes entre els 400 preveres** de Catalunya a favor del referèndum, però…

I no eren les primeres declaracions que feies.

Qui vulgui ja les anirà a buscar a l'hemeroteca.

* * *

I per acabar…

Des de fa anys acostumo anar a Cartagena al record/homenatge a Mariano González Mangada. En el 2023, en repassar alguns dels seus DIARIO DE LAS AGUJA (el de 1990), no vaig poder superar la temptació i, reconeixent "*com de desagraïts som amb els nostres antics professors*", vaig muntar aquesta fulla.

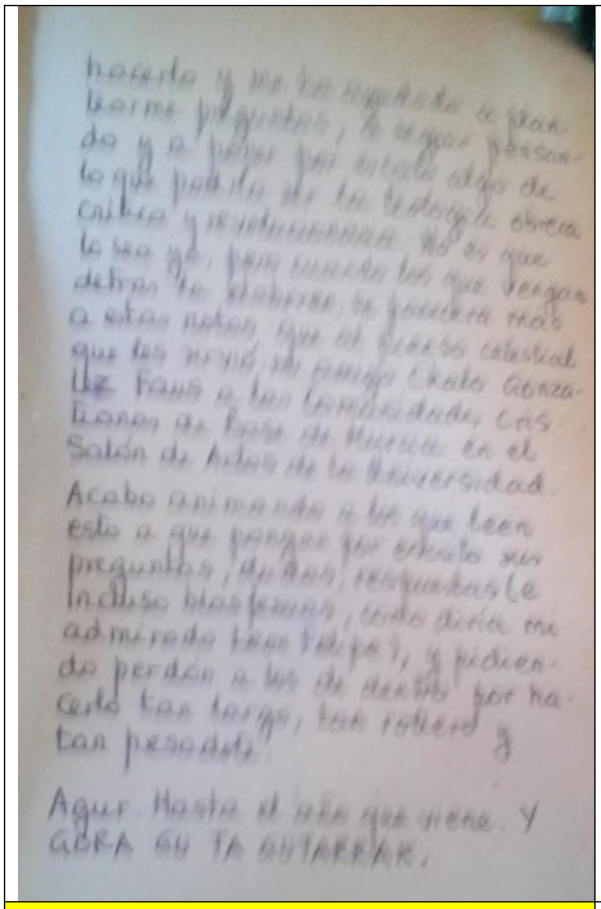
XXVII ANIVERSARIO EL PORTÚS

2023 MARIANO GONZÁLEZ MANGADA

Ampliar foto

No sé si escribir sobre la eucaristia habrá servido para algo. Es utópico pensar que en 9 días va uno a descubrir América. Por lo menos a mí me ha gustado…

…hacerlo y me ha ayudado a plantearme preguntas, a seguir pensando y a poner por escrito algo de lo que podría ser la teología obrera crítica y revolucionaria. No es que lo sea ya, però cuando los que vengan detrás la elaboren se parecerá más a estas notas que al pienso celestial que les sirvió mi amigo Chalo González Faus a las Comunidades Cristianas de Base de Murcia en el Salón de Actos de la Universidad. Acabo animando a los que lean esto a que pongan por escrito sus preguntas, dudas, respuestas (e incluso blasfemias, como diría mi admirado León Felipe) y pidiendo perdón a los de dentro por hacerlo tan largo, tan rollero y tan pesadote.

Agur. Hasta el año que viene.

Y GORA GU TA GUTARRAK

(Viva los nuestros)

Mas sobre esta teología obrera crítica y revolucionaria

DIARIO DE LA AGUJA 1990

Ver el video

Posem un cas: quantes vegades surt l'expressió "*Jesús de Natzaret*"?

A la versió grega:

Recorda:
Si vols veure el tex grec

Mt 21, 11 οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας

Jn 1, 45 Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.

Ac 10, 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ

A la traducció de la *Bíblia Catalana Interconfessional*:

Mt 21, 11 Aquest és el profeta Jesús, de Natzaret de Galilea

Mc 1, 24 Per què et fiques amb nosaltres, Jesús de Natzaret
(Ἰησοῦ Ναζαρηνέ)

Mc 10, 47 Va sentir dir que passava Jesús de Natzaret
(Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνός)

Mc 16, 6 Vosaltres busqueu Jesús de Natzaret
(Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν)

Lc 4, 34 Ah! Per què et fiques amb nosaltres, Jesús de Natzaret?
(Ἰησοῦ Ναζαρηνέ)

Lc 18, 37 Li digueren que passava Jesús de Natzaret.
(Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος)

Lc 24, 19 El cas de Jesús de Natzare
(Ἰησοῦ τοῦ Ναζαραίου)

Jn 1, 45 és Jesús, fill de Josep, de Natzaret

Jn 18, 5 Li respongueren: Jesús de Natzaret.
(Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον)

Jn 18, 7 Li digueren: Jesús de Natzaret.
(Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον)

Jn 19, 19 Jesús de Natzaret, el rei dels jueus.
(Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος)

Ac 2, 22 Jesús de Natzaret era un home que...
(Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον)

Ac 6, 14 li hem sentit dir que aquest tal Jesús de Natzaret
(Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος)

Ac 10, 38 Parlo de Jesús de Natzaret.

Ac 22, 8 Jo sóc Jesús de Natzaret, el qui tu persegueixes
(Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος)

Ac 26, 9 el nom de Jesús de Natzaret.
(Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου)

TORNAR